

Flere briller

22. juli-rettssaken har ført til en intens og viktig debatt om rettspsykiatri.

Den er det viktig at også psykologer deltar i.

Cato Grønnerød

Førsteamanuensis ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo
Privatpraksis

DEBATT: ETTER DOMMEN

Nylig har jeg vært med på å foreslå 10 punkter som vi tror kan føre til bedre rettspsykiatri (Grøndahl, Grønnerød, Stridbeck, Værøy og Brauer, 2012). Jeg vil gjerne oppsummere noen av de punktene som er mest relevante for psykologisk kompetanse og fagutøvelse.

Ti punkter

Punkt nummer én på listen er at **vi behøver en gullstandard for hva som er akseptabel og god utrednings- og testmetodikk**. I dag er det i for stor grad opp til den enkelte sakkyndige å velge hvilken type metodikk man bruker. Den sakkyndige kan dermed også velge å se bort fra helt sentrale metoder som bør velges. Punkt to er at denne standarden bør holdes i hevd av et faglig basert råd, med medlemmer som har god og anerkjent kompetanse på området. Som psykologer har vi grundig og unik kompetanse på kliniske utredninger og testmetodikk, og i tillegg er vi samfunnsvitere med god forståelse på sosiale relasjoner, og av kulturelle og samfunnsmessige aspekter av en rettspsykiatrisk vurdering. Vi bør derfor være premissleverandører i en slik etablering av et faglig råd. Som punkt tre foreslår vi at rettspsykiatri bør innføres

Vi behøver en gullstandard for hva som er akseptabel og god utrednings- og testmetodikk

som en spesialitet for psykologer og psykiatere, en utfordring vi sender til Psykologforeningen. Punkt fire og fem gjelder behovet for rettspsykiatriske klinikker, slik man har ellers i Norden. For å være med å bygge opp disse, bør vi fra psykologprofesjonens side jobbe for å etablere gode forskningsmiljøer innen rettspsykologi.

Først da kan vi skape en egen tradisjon og et eget ståsted som vi som profesjon kan bruke som utgangspunkt for våre bidrag til rettspsykiatrien. De andre punktene er mest relevante for de juridiske aspektene av rettspsykiatrien, og dem velger jeg å la ligge nå.

Utfylle

Jeg har i denne debatten vært mest opptatt av metodetenkningen, slik jeg også har forklart i et tidligere debattinnlegg her i Tidsskriftet (nr. 6, 2012). Hovedpoenget mitt er at vi som psykologer har

viktig kompetanse som kan komplettere den kunnskapen psykiaterne har. Nærmest som en motsats til dette mener Rasmussen, Melle og Rygnestad i sitt svar til meg (nr. 7, 2012) at det ikke spiller noen rolle om den rettspsykiatriske sakkyndige er psykolog eller psykiater. Dette uttrykker en faglig nivellering som jeg mener er problematisk, og kanskje spesielt når det kommer fra Norges eneste professor i rettspsykologi. Grunnlaget for et slikt utsagn må etter mitt skjønn enten være at de mener psykiatere og psykologer i bunn og grunn har samme kompetanse, eller at rettspsykiatrisk sakkyndighet er en så spesiell faglig disiplin at det ikke spiller noen rolle hvilken yrkesbakgrunn man har. Begge deler mener jeg er feil. Vi har ikke samme kompetanse, og vi skal ikke gjøre det samme. Vi skal derimot utfylle hverandre, derfor bør det alltid være både en psykiater og en psykolog i alle utredninger. I stedet for å ta opp psykologers kompetanse i diskusjon, velger Rasmussen, Melle og Rygnestad å fortsette å rope profesjonskamp. Jeg tar dette som en bekreftelse på at de mener temaet er upassende. **Å fremheve egen kompetanse betyr ikke å nedvurdere andres.** Jeg er for tverrfaglighet, men da en type tverrfaglighet som anerkjenner hverandres ulikheter. Med et slikt samarbeid kan vi få flere briller å se en person gjennom. **Bare psykiatribriller har vi sett kan gi et for snevert utsyn.**

catogro@psykologi.uio.no

Referanse

Grøndahl, P., Grønnerød, C., Stridbeck, U., Værøy, H., og Brauer, H. (2012). En tipunktsplan for bedre rettspsykiatri. *Tidsskrift for Den norske legeforening*.